



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### **R. P. Thomæ Tamburini Societatis Iesu Siculi Caltanisettensis, In Alma Vniversitate nobilis Civitatis Messanæ, Theologiæ Primarij Professoris. Explicatio Decalogi Duabus distincta partibus**

In qua omnes ferè conscientiæ casus, ad decem Præcepta pertinentes,  
mira brevitate, claritate, & quantum licet, benignitate declarantur

Continens sex Libros posteriores in Decalogum, id est, expositionem  
præceptorum secundæ tabulæ

**Tamburini, Tommaso**

**Monachii, Anno M.DC.LIX.**

In concursu honoris & fortunarum privati, & boni Reip. n. 6.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-39995**

CA P V T Primum. §. I.

dispendio propriae vitae, nisi ad id passionem se obstrinxisset. Hæc Io. Sanc.

b Io. Sanc. in sel. d. 43. n. 41.

5. Castropalaus c autem cum communi sic contra docet. Certum est, te debere in æquali tua & Reip. necessitate, non solum bona fortunæ, sed etiam vitam expendere pro Reip. conservatione. Sic D. d Thom. ab omnibus receptus: Quia bonum commune præferendum est speciali, & pars exponenda est ob conservationem totius. Et paullo post: Quod dictum est de Rep. dicendum est de Principe, seu alia persona Reip. necessaria, si vere necessaria est, quia id ipsum est, Reip. providere. Sic Suarez, Valentia &c. Hæc Castrop.

*In concursu honoris & fortunarum privati, & boni Reipublicæ.*

6. Difficultas est tertia. Cum certum sit, si concurrant bonum notabile Reip. & bonum non notabile meum, illud debere præponi, non vero meum, quia hic maximè valet illud. Totum est præferendum parti, difficultas, inquam, est, si ob bonum aliquod notabile Reip. sit necesse, me, non quidem vitam (de hac enim dictum est numero precedenti) debere amittere, sed omnes meas fortunas, vel omnem meum honorem, an obliger, hæc amittere, ut illi bono notabili succurram? Bonum notabile, dico, nam quid ob conservationem absolutam totius Civitatis, seu Reip. dicam, num. sequenti. Respondeo. Puto, me non obligari; \* Ius enim conservandi

propriam vitam, & ea, quæ vitæ sunt maximè necessaria, est adeo naturale, ut me excuset à procurando ejusmodi bono, quamvis notabili Rep.

e collige ex s. Thom. Coninch. Vat. Suar. alijsque allatis à Castrop. t. 1. d. 1. de charit. p. 9. n. 9. in simili.

7. Sed quid pro bono absoluto, seu conservatione totius Reip.? Respondeo: Vel possumus loqui, quando cum amissione mei honoris illam conservaturus sim: Vel quando cum amissione mearum omnium fortunarum.

Quoad honorem, distinguendum censeo. Si enim modicum dedecus, nec multum excedens sustinendum mihi sit, teneor illud pro publici boni conservatione tolerare; nam id ad minus probat ratio ducta ex bono communi: At si agatur de magna honoris jactura apud ingenuos, cum pluris ea fiat, quam mors, videtur tunc habere locum doctrina Ioannis Sanchez modo allata; sicut enim, per ipsam, non obligor, vitam, sic nec honorem vita apud me æstimabiliorem prodigere, sed contendet omnino Castropalaus cum communi, suam doctrinam locum habere, ut modo nu. 8. videbimus.

8. Non dissimili distinctione uterèr in casu, quo tuæ fortunæ essent necessariae ad vitam, seu conservationem Reip. Si enim ita depauperandus esses, ut vitæ necessaria tibi essent de futura, dic t Io. Sanchez, te non obligari: quia sic æquivalenter, & moraliter vitam profunderes. Sed obligari, affirmabit cum communi sententia Castropalaus,



4  
 numero eodem §. allatus. Quod si non esses hoc modo depauperandus, obligaberis ob dictam conservationem Reip. ut omnes fatemur, quia tunc id poscit bonum commune.

*In concursu propriarum fortunarum cum vita privati.*

9. Verum ob conservationem vitæ alicujus privati, quoad expendenda bona temporalia, quid dicendum? Respondeo, esse non ab simili distinctione utendum. *f.* In extrema vitæ privati necessitate obligaris, aliqua saltem superflua, imo & aliqua convenientia tuo statui expendere, si sic occurrere possis. Vbi enim Charitas vitæ proximi urget, si hic, ubi agitur de bonis tibi non admodum necessarijs, non urget?

*f. l. Comm. d. 27. de charit. d. 8. à. num. 134.*

10. At ea expendere, quæ sunt tuo statui ita necessaria, ut ijs amissis ab eo notabiliter cadere debeas, ut si ex nobili opificem, ex opifice mendicum te fieri oporteat, non obligaris; Ratio est, quia non teneris, arctius vitam tuam conservare; quam proximi, sed tuam non obligaris sic conservare; non enim teneris v. g. ad sanitatem recuperandam, omnes tuas fortunas expendere, ita ut omnino miser reddaris, quia id moraliter morti æquiparatur: ergo nec alienam. Addit Castropalaus, *g.* utilius Reip. esse, nobilem retinere suum statum, quam privatam pauperem mortem oppetere.

*g. Castrop. t. 2. tr. 6. d. 2. p. 2. n. 6.*

11. Dixi num. 9. (aliqua saltem superflua) nam nec obligare possum, divitem magnam summam expendere, V. G. tria aureorum millia, ob vitam privati conservandam, etiam si ijs expensis à suo statu casurus non esset; nec *h.* pro privato infirmo extraordinaria medicamenta, Medicosque magnis sumptibus advocare; solum enim ordinarijs medijs, non vero extraordinarijs succurrere proximo charitas jubet, esto, etiam id, ut quid perfectius, consulatur.

*h. Coninch. ib. n. 345.*

Dum ego Syracusis, Vrbe toto Orbe clara, humanioribus litteris juvenis olim imbuerem, incidit in manus famosi cujusdam grassatoris filius hominis prædivitis, quem impius latro se omnino velle interficere per occultos nuncios patri minatus est, nisi sex aureorum millibus condicto die missis, filij mortem redimeret; & ille quidem paterno actus amore redemit; sed in conscientia ad quid obligatus fuisset ejusmodi pater, qui ex similibus ejusdem latronis commissis sceleribus, cerò moraliter sciebat, eum minas fore factis comprobaturum? Si de alio, quam de parente ageretur, ad nihil; obligarem, quia ex dictis, neminem obligavimus, magnis sumptibus vitam proximi custodire: nunc verò, cum sermo sit de patre (& quid, si ipse Pater in simili vitæ discrimine versaretur, pecuniaque à divite filio exprosceretur?) difficilior est resolutio; Et quidem hac uterer distinctione. Si ea summa demi potest ex superfluis, vel solum statui convenientibus, obligarem patrem filiumque; Si debeat demi

mi or